

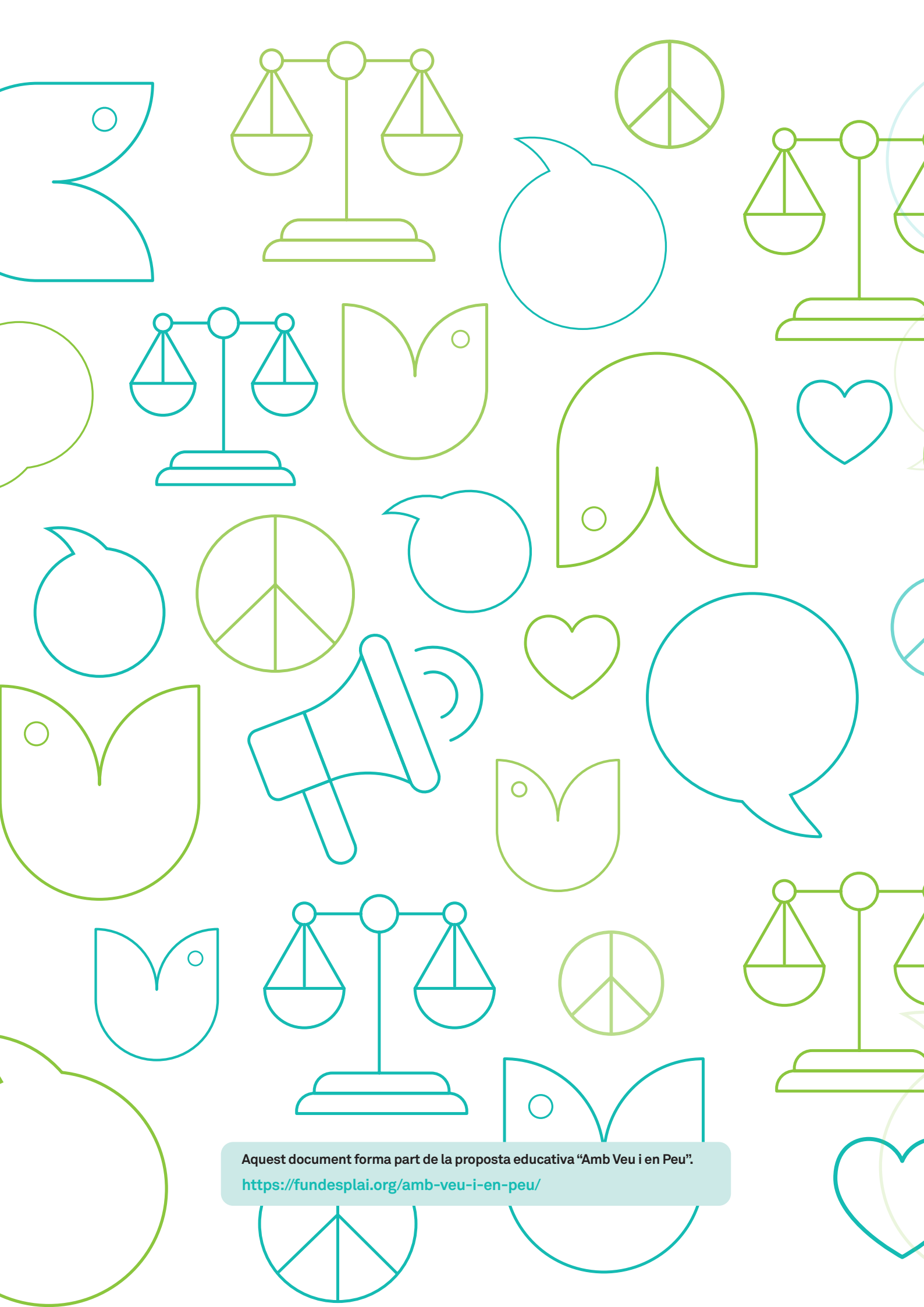

La salam i el prat de tothom

GUIA PEDAGÒGICA

Fundesplai
Fundació Catalana de l'Esplai

Aquest document forma part de la proposta educativa "Amb Veu i en Peu".
<https://fundesplai.org/amb-veu-i-en-peu/>

Índex

pág. 4

Presentació

pág. 5

La mirada de la Nàdia,
autora del conte

pág. 6

Claus pedagògiques
del conte

pág. 8

Orientacions
per a la narració del conte

pág. 9

Activitats

Presentació

En aquesta guia hi trobareu un seguit de reflexions, orientacions i activitats per poder aprofundir en els valors de la democràcia, eix principal del conte de la “Salam i el prat de tothom!”

La història, a través dels seus personatges, convida els infants a descobrir que conviure i convertir-se en una comunitat que s'escolta i es cuida no sempre significa pensar igual, sinó aprendre a escoltar-nos, a respectar-nos i a buscar solucions que tinguin en compte les necessitats de totes i tots.

Al llarg del conte els diferents animals expressen necessitats diverses. I totes són legítimes. Els esquirols volen guardar les glans, els conills necessiten jugar, les abelles cuidar les flors, els ossos descansar i les mosques protegir allò que els permet continuar fent la seva tasca dins l'ecosistema. Cap necessitat és més important que una altra. **El veritable repte consisteix a trobar una manera de conviure perquè totes hi tinguin cabuda.**

I com descobrireu, la Salam no camina davant dels animals sinó al seu costat. Aquesta és també la proposta de la guia per a totes les persones educadores que acompanyen nenes i nens, fer costat, guiant processos sense imposar.

La mirada de la Nàdia, autora del conte

Aquest conte neix de la manera com la Nàdia Ghulam entén **la convivència, la democràcia i l'educació**. La seva experiència vital, marcada per la resiliència, la defensa dels drets humans i el treball amb infants i joves, inspira una història que convida a mirar els conflictes des de la tendresa i la confiança en la bondat de les persones.

Narrar també és educar

Com que la Nàdia no va aprendre a llegir ni a escriure fins als setze anys, sap molt bé que les històries també es transmeten amb la veu. Les repeticions i el llenguatge senzill conviden els infants a participar activament en la narració.

La democràcia és una manera de viure

El conte no pretén explicar què és la democràcia, sinó ensenyar als infants a viure-la. La democràcia és la conseqüència d'una convivència basada en l'escolta, la participació, el respecte, la corresponsabilitat i la cura del bé comú.

Educar és caminar al costat

La Salam no resol els conflictes ni diu als animals què han de fer. Els acompanya perquè siguin ells i elles qui trobin una manera de viure plegats.

Ningú no queda fora

Al prat hi ha lloc per als animals grans i petits, per als més admirats i també per als que sovint passen desapercebuts. El conte ens recorda que totes les persones tenen alguna cosa valuosa per aportar a la comunitat.

El prat és una metàfora del bé comú

El “prat” és una metàfora dels espais que compartim cada dia a l'esplai, el menjador escolar, el pati, l'aula, el barri... Igual que els animals del bosc, nosaltres també convivim amb persones diferents, amb interessos diversos i amb recursos que són de tothom. Aprendre a cuidar-los és una de les experiències educatives més importants que podem oferir als infants.

Les necessitats són diferents

Cada animal expressa una necessitat. Cap és millor i cap és pitjor. Conviure no significa que totes les persones vulguin el mateix, sinó trobar maneres perquè necessitats diferents puguin conviure en un mateix espai compartit.

Decidir junts implica cuidar la minoria

La votació apareix com un recurs quan el diàleg no és suficient. Però fins i tot després de votar, el grup continua buscant una solució que permeti que ningú no quedi exclòs.

Cedir no és perdre

La frase central del conte és: “tothom havia cedit una mica per compartir el prat.” La convivència implica renunciar, de vegades, a una petita part dels interessos propis perquè totes les persones puguin formar part del projecte comú.

La diversitat és una riquesa

El prat és més ric perquè hi conviuen espècies diferents. La comunitat també.

La democràcia comença molt abans de votar

Al conte, la votació arriba al final. Abans hi ha hagut escolta, diàleg, preguntes, desacords i temps compartit. La democràcia no és només el moment de decidir, sinó sobretot el procés que permet que totes les persones se sentin escoltades i respectades.

Ningú sobra

Les mosques també són importants. Les tifes també tenen una funció. Els personatges grans i petits tenen veu. El conte ens recorda que totes les persones formen part de la comunitat i que la convivència no consisteix a eliminar qui és diferent, sinó a trobar la manera de compartir els espais i la vida.

El lideratge també és cuidar

En el conte apareix la idea: “ser gran no vol dir manar. Ser gran també vol dir ajudar.” Fixeu-vos que ens presenta una manera diferent d’entendre el lideratge. Ni la Salam ni l’os utilitzen la força o l’autoritat per imposar-se a la resta. El lideratge neix de la capacitat d’escoltar i de cuidar les altres persones. És una invitació a educar des de l’acompanyament i no des del control o l’autoritarisme.

Orientacions per a la narració del conte

Aquest conte va més enllà del gaudi d'escoltar una història. Per això, us proposem que la narració sigui també una experiència. No cal explicar tot el conte d'una vegada. La idea és **que es vagi descobrint a poc a poc, vinculant cada fragment de la història amb les activitats** que us proposem al llarg de la guia.

Preparem el moment

Abans de començar, és important **crear un ambient que convidi a escoltar i desperti la curiositat**. El conte pot aparèixer uns dies abans de la primera narració. Podem deixar-lo en un lloc visible, acompanyat d'una petita nota de la Salam amb una data i una hora: "us espero sota el roure. Tinc una història per explicar-vos..."

Quan arribi el moment, busquem un espai tranquil i agradable. Seiem en rotllana, de manera que tothom es pugui veure i sentir. Podem utilitzar una llum càlida, algun element natural del bosc, sons seus o una música d'ambient que ens ajudi a entrar en l'atmosfera del conte.

No cal que l'ambientació sigui molt elaborada. El més important és crear un espai diferent del de les activitats quotidianes, que indiqui als infants que ara passa alguna cosa especial.

Durant la narració

La veu és una eina més de la narració. Tot i que no cal exagerar, podem jugar amb el volum, el ritme i l'entonació per diferenciar els personatges i transmetre les emocions del que està passant.

Les pauses i els silencis també formen part de la història. Ens ajuden a posar èmfasi en els missatges clau i també a donar temps als infants per imaginar què passarà.

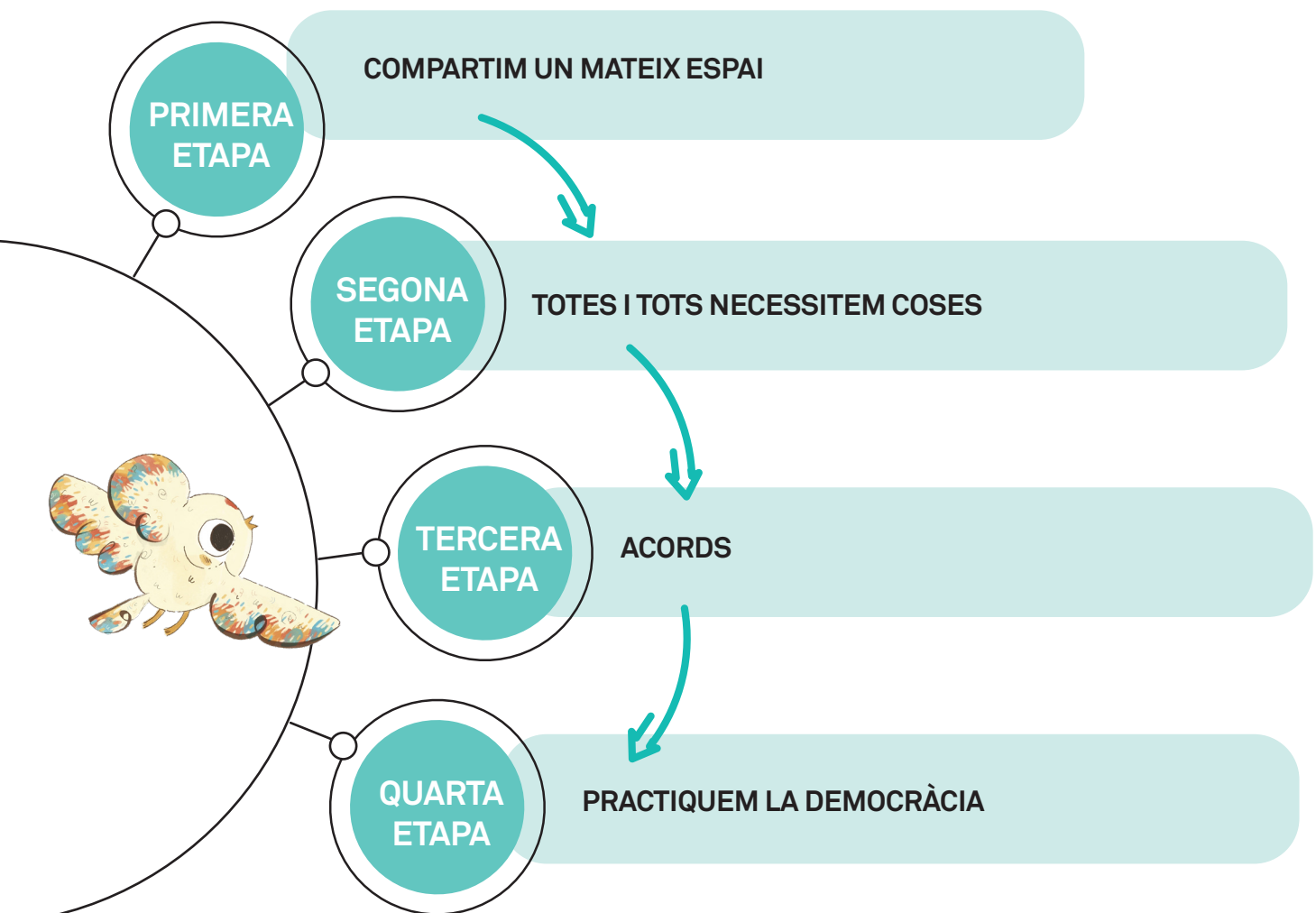
A més a més, **fer algunes pauses durant la narració poden obrir espais perquè els infants anticipin què passarà o expressin què estan pensant**. Podem fer petites intervencions com ara *què creieu que passarà ara?*; *Com penseu que se sent l'os?*; *I les mosques?*; *Què faríeu vosaltres?*

Activitats

Proposem un itinerari educatiu de quatre etapes (i 8 propostes d'activitat), en què els infants recorren el mateix camí que fan els animals del conte. A cada etapa descobriran una part de la història del conte i activitats que els ajudaran a aprofundir en els seus valors i aprenentatges.

PRIMERA ETAPA

COMPARTIM UN MATEIX ESPAI

Activitat 1. El prat és de tothom

Quan els animals arriben al prat, cadascun hi veu una oportunitat diferent. Els esquirois hi volen guardar les glans, els conills hi volen jugar, les abelles cuidar les flors, els ossos descansar, les mosques gaudir de les tifes.

Abans de decidir què hi faran, tots comparteixen una mateixa descoberta: **el prat és un espai que pertany a tothom.**

Aquesta primera activitat convida els infants a fer el mateix camí. Abans de parlar de normes o de decisions, primer cal descobrir i estimar allò que compartim.

DESENVOLUPAMENT

Entrem al conte

Preparem l'espai abans que arribin els infants.

Al mig de la sala col·loquem una gran tela, paper d'embalar verd o un cartró gruixut. Damunt només hi ha un arbre (el roure). La resta és completament buit. Quan el grup arriba, no s'explica immediatament què faran. Es deixa un moment de silenci.

Els preguntem què creieu que és aquest espai?

Es recullen tots els comentaris .

A continuació llegim lentament el fragment del conte que descriu el prat. És important llegir-lo sense presses, deixant espais perquè els infants l'imaginin.

Podem formular algunes preguntes com ara: de quin color us imagineu el prat?; Quina olor deu fer?; Hi fa calor o hi ha ombra?; Quins sons hi podem sentir?

Construïm el prat

Els infants reben un repte.

Aquest prat encara és buit. Entre totes i tots l'ajudarem a créixer.

Cada infant tria un element que voldria afegir-hi.

Pot ser una flor, una pedra, un insecte, un niu, una muntanyeta, una tifa de vaca o qualsevol altre element natural.

Es poden dibuixar o construir amb materials naturals si opteu per crear una maqueta. És important que no hi hagi un model. Cada aportació és diferent.

Això converteix el mural o la maqueta en una construcció col·lectiva. És el prat del grup.

Arriben els animals

Quan el prat està acabat, hi van arribant els animals del conte. Poden ser figures de plastilina, titelles o dibuixos. L'educador/a els va presentant un a un.

Quan apareix un animal, pregunta: on creieu que li agradaria estar? No es tracta d'encertar. Es tracta de conversar.

Quan apareixen les mosques, és especialment interessant observar les reaccions sense jutjar-les. Per què creieu que les mosques també volen viure aquí? , Què passaria si desapareguessin?

L'objectiu és començar a descobrir que tots els éssers vius tenen una funció.

Posem nom al nostre prat

Quan el mural està complet, animem els infants a buscar un nom.

Aquest mural quedarà exposat durant tot l'itinerari i s'anirà enriquint amb les activitats següents.

Valoració

Per acabar, ens asseiem en rotllana, igual que fan els animals sota el roure.

- Què és el que més t'agrada del nostre prat?
- Hi ha alguna cosa que t'hagi sorprès?
- Com seria aquest prat si només hi hagués un sol animal?
- Quin és el "prat" que compartim cada dia a l'escola, al menjador o a l'esplai?

El prat del conte ens recorda que hi ha espais que compartim amb moltes altres persones com per exemple, el parc o la plaça del barri, l'aula o el pati. Quan els cuidem, quan els mantenim nets, quan compartim els materials o quan pensem també en les necessitats dels altres, estem fent el mateix que comencen a fer els animals del conte: **construir un lloc on tothom hi pugui trobar el seu espai.**

Activitats

Activitat 2. Els secrets del prat

Abans que aparegui el conflicte, el prat ja existia i era un espai ple de vida. Aquesta activitat convida els infants a **descobrir que els espais compartits tenen una història**, uns habitants i una vida pròpia que cal conèixer abans de decidir com els volem utilitzar.

DESENVOLUPAMENT

Expliquem que la Salam coneix molt bé el prat perquè passa moltes hores observant-lo des de dalt del roure. Animem els infants a convertir-se en exploradores i exploradors del prat.

La cerca dels petits tresors

Proposem un petit repte: **podreu descobrir coses que normalment passen desapercebudes?**

Cada infant, o cada petit grup, rep la missió de descobrir petits tresors de la natura del barri o del pati. Si disposeu de material de lupes segur que serà un bon reclam per aquesta part de l'activitat. També podeu repartir les cartes del joc Explora.

És important remarcar que **no es capturen animals ni es fan malbé plantes**. L'activitat consisteix sobretot a observar o recollir només elements que la natura ja ha deixat caure.

Després, cada infant mostra un dels seus descobriments.

Podem ajudar a ampliar la mirada amb preguntes com ara: qui creieu que també utilitza aquest espai? ; Quins animals hi viuen encara que no els hàgim vist?; Les mosques també trobarien alguna cosa interessant aquí?

És important que els infants entenguin que un mateix espai és compartit per moltes formes de vida i que **quan coneixem millor un lloc, també ens venen més ganes de cuidar-lo**.

Es pot tornar al mural de l'activitat anterior i afegir-hi alguns dels elements descoberts.

Valoració

Per acabar, ens asseiem en rotllana, igual que fan els animals sota el roure.

- Quina ha estat la descoberta que més t'ha agradat?
- Hi havia alguna cosa al prat que no havies vist mai?
- Com podem cuidar aquest lloc perquè tots els éssers vius hi estiguin bé?

Els espais que compartim cada dia (a casa, a l'esplai, al menjador, al carrer...el pati), també tenen vida, històries i persones que els fan servir de maneres diferents. Quan els observem amb calma i aprenem a mirar-los amb uns altres ulls, descobrim que **cuidar-los és una manera de cuidar-nos entre totes i tots**.

SEGONA ETAPA

TOTES I TOTES NECESSITEM COSES

Activitat 3. Cada animal té una història

Quan els animals arriben al prat, cadascun expressa un desig diferent. Els esquirols volen guardar les glans. Les abelles busquen les flors. Les mosques protegeixen les tifes perquè formen part del seu hàbitat.

Cap animal intenta fer mal als altres. Simplement explica què necessita.

Aquesta activitat ajuda els infants a **descobrir que darrere de cada opinió hi acostuma a haver una necessitat.**

DESENVOLUPAMENT

Ens convertim en animals del prat

Repartim a cada infant una targeta o una petita imatge amb un dels animals del conte i els convidem a moure's lliurement per l'espai representant el seu animal.

Posem una música suau i quan la parem, es troben de dos en dos.

Cada parella comparteix:

- Jo soc....
- Necessito per viure al prat....
- Em faria por quedar-me sense...

El company/a només escolta i respon amb un "Gràcies. Ara t'entenc una mica millor."

Després canvien de parella diverses vegades.

Què tenen en comú?

Quan tothom ha parlat amb diferents animals, seiem en rotllana i conversem: hi havia animals molt diferents? Algú necessitava exactament el mateix? Hi havia necessitats que us han sorprès? Hi havia algun animal que al principi us agradava poc però després heu entès millor?

Activitats

Valoració

Per acabar, ens asseiem en rotllana, igual que fan els animals sota el roure.

- T'ha costat escoltar sense parlar?
- Hi ha algun animal que ara entenguis millor?
- Per què és important saber què necessita cadascú?

En el nostre grup també hi ha infants diferents. Uns prefereixen jugar molt. Altres busquen espais tranquils. Hi ha qui parla molt i hi ha qui necessita una mica més de temps abans d'explicar què pensa.

Conèixer les necessitats dels altres és el primer pas per poder conviure bé.

Activitat 4. Les ulleres dels altres

La Salam no diu als animals qui té raó sinó que primer els ajuda a escoltar-se. **Quan entenem què sent o necessita l'altra persona ens posem en les seves "sabates". D'això se'n diu tenir empatia.**

DESENVOLUPAMENT

Les ulleres màgiques

Mostrem als infants unes ulleres de cartró i els expliquem que no serveixen per veure-hi millor, sinó per mirar el món des del punt de vista d'una altra persona.

Tot seguit, repartim a cada infant una targeta amb un dels personatges del conte i els convidem a construir i decorar unes ulleres que representin aquell animal. Mentre les elaboren, els animem a pensar com és el personatge, què necessita, què li agrada i què el preocupa.

Un cop acabades, es posen les ulleres i intenten mirar el prat com si fossin l'animal que els ha tocat. A partir d'aquí, comparteixen amb el grup què veuen, què hi necessiten i per què aquell espai és important per a ells.

Els animem a intercanviar-se les ulleres.

Valoració

Per acabar, ens asseiem en rotllana, igual que fan els animals sota el roure.

- ☐ Com t'has sentit mirant amb les ulleres d'un altre?
- ☐ T'ha canviat alguna idea?

Quan un amic o una amiga s'enfada, moltes vegades només veiem el seu comportament. Si ens posem les seves "ulleres", potser descobrim que està preocupat, trist o que necessita ajuda. **La convivència millora quan intentem entendre abans de jutjar.**

Idees per construir ulleres de cartró amb materials reciclats:

Amb rotllos de paper de wàter: <https://www.youtube.com/watch?v=deRjHauokHA&t=48s>
Hi podeu afegir paper de cel·lofana de colors per jugar-hi amb les sensacions.

TERCERA
ETAPA

ACORDS

Activitat 5. La rotllana de la Salam

Quan els animals no es posen d'acord, la Salam no decideix per ells. Els convida a asseure's en rotllana sota el roure i els proposa parlar d'un en un, escoltar sense interrompre i respectar totes les idees. **És en aquest espai d'escolta que el grup comença a entendre's.**

DESENVOLUPAMENT

Fem una rotllana

Els infants seuen en cercle i, al centre, hi col·loquem **la ploma màgica de la Salam**. Podeu buscar una ploma o construir-ne una de ben especial.

Els expliquem que, quan tenen la ploma a les mans, és el seu torn de parlar i la resta escoltem.

A continuació, pensem o revisem entre totes i tots les normes de la rotllana. Per exemple:

- Esperem el nostre torn.
- Evitem interrompre'ns.
- Escoltem amb atenció.
- Fem preguntes per entendre millor els altres.
- Respectem totes les opinions.

Aquestes normes poden quedar escrites i il·lustrades amb dibuixos dels infants, icones o pictogrames en un cartell que recuperarem en les properes assemblees.

La **ploma** es pot fer servir també en altres moments grupals per ajudar a estructurar els torns de paraula i afavorir una participació més equilibrada.

El dilema del prat – dinàmica de debat

Els presentem una situació inspirada en el conte:

Al prat només queda un racó amb ombra. Els ossos hi volen descansar, els conills hi volen jugar perquè no fa tanta calor i els ocellets hi volen cantar.

Els infants s'agrupen en equips i, representant els diferents animals, expliquen què necessiten i com se sentirien si no ho poguessin fer.

En aquesta primera ronda no es poden proposar solucions. Només escoltem.

Quan tots els animals han parlat, fem una segona ronda. Ara poden fer preguntes per entendre millor les necessitats dels altres animals.

Per exemple:

- Per què necessiteu tant l'ombra?
- Com us sentiu quan no la teniu?
- Hi ha alguna cosa que podríeu fer en un altre lloc?

Recordem que encara no busquem solucions. Només volem entendre millor què necessita cadascú.

Ara sí, busquem una solució. Quan ja hem escoltat totes les veus, els proposem que ara que sabem què necessita cadascú, pensem en trobar una manera de compartir l'ombra.

Marquem un espai al terra que simuli el racó d'ombra i els convidem a moure's físicament pel prat i provar les diferents idees i possibles solucions.

Poden representar-les amb el cos i comprovar què passa.

No cal arribar a la solució correcta. El més interessant és que els infants comprovin que, quan coneixen les necessitats dels altres, poden aparèixer més possibilitats.

Valoració

Per acabar, ens asseiem en rotllana, igual que fan els animals sota el roure. Podem recuperar la **ploma màgica** i passar-la perquè els infants comparteixin les seves impressions.

- Com us heu sentit quan us escoltaven amb atenció?
- Ha estat fàcil esperar el torn?
- Ha estat més fàcil trobar una solució i arribar a un acord després d'escoltar què necessitava cadascú?

A la nostra vida quotidiana també trobem moments en què volem coses diferents. Abans de decidir, podem fer com els animals del prat i **aturar-nos, escoltar què necessita cadascú i buscar una manera de tenir-nos en compte.**

Activitat 6. El trencaclosques del prat

Després d'escoltar totes les veus, els animals encara no pensen igual. Però ara es coneixen millor i poden començar a buscar una proposta que tingui en compte les necessitats de tothom. La Salam no els diu què han de fer sinó que els acompanya perquè siguin ells mateixos qui construeixin l'acord. Al final, **tothom ha cedit una mica perquè tothom pugui compartir el prat.**

DESENVOLUPAMENT

Construïm el prat

Els mostrem un dibuix que representa el prat del conte amb el roure, les flors, les glans, les tifes, els camins, les zones d'ombra i els espais on viuen els diferents animals.

En realitat és la imatge d'un trencaclosques que està completament desmuntat.

Plantegem als infants que es divideixen en petits grups representant els diferents animals del conte. Cada grup rep una bossa de peces per construir una part del prat. A simple vista sembla que cada grup el podrà construir però ben aviat descobriran que els falten peces i que moltes de les que necessiten són a les bosses dels altres grups.

L'objectiu no és acabar primer, sinó descobrir que el prat només es pot construir quan els grups deixen de treballar per separat i comencen a col·laborar.

Un cop el trencaclosques estigui construït convidem els infants a girar unes **noves peces especials** del trencaclosques. Són les peces invisibles (valors) que han fet possible que el grup el construís junts. Sense aquestes actituds, el prat no hauria estat mai de tothom.

Al darrere hi apareixen aquestes paraules:

■ Escoltar	■ Esperar
■ Respectar	■ Confiar
■ Preguntar	■ Cooperar
■ Compartir	■ Cedir

Cada infant agafa una de les peces i explica en quin moment de l'activitat aquella actitud ha ajudat el grup a continuar. Per exemple: *hem compartit una peça perquè un altre grup pogués continuar.*

Valoració

Per acabar, ens asseiem en rotllana, igual que fan els animals sota el roure:

- En quin moment heu descobert que necessitàveu els altres?
- Quina de les peces invisibles ha estat més important avui?

A l'esplai, al pati, a casa, a la classe, al barri... també hi ha situacions que només podem resoldre entre totes i tots. Quan compartim idees, ens escoltem i estem disposades a cedir una mica, **trobem solucions que ningú no podria haver-les trobat tot sol/a.**

QUARTA ETAPA

PRACTIQUEM LA DEMOCRÀCIA

Activitat 7. La paraula democràcia

Al final del conte, els animals **descobreixen la paraula democràcia**. La Salam els ajuda a entendre que darrere d'aquesta paraula hi ha coses que ja han après a fer com parlar, escoltar-se, tenir en compte totes les veus, buscar acords i cuidar allò que és de tothom.

DESENVOLUPAMENT

Escrivim al centre d'un paper gran la paraula Democràcia. La podem descobrir a poc a poc, creant un clima d'expectació.

Podem començar com ho fan els animals i dir-la plegats picant de mans: DE - MO - CRÀ - CI - A.

Conversem amb els infants:

- ☐ Us sona aquesta paraula?
- ☐ On l'heu sentit?
- ☐ Què creieu que vol dir?
- ☐ Creieu que els animals del prat han fet democràcia?

No busquem una definició correcta sinó recollir les seves idees.

Després recuperem algunes situacions viscudes durant les activitats anteriors: quan hem escoltat què necessitaven els altres, estàvem fent democràcia? Quan hem deixat parlar algú que pensava diferent, estàvem fent democràcia? Quan hem compartit les peces del trenca-closques? Quan hem buscat una solució perquè ningú quedés fora?

A poc a poc podem arribar a una definició molt senzilla i comprensible per als infants petits:

Fem democràcia quan decidim i cuidem plegats les coses que són de tothom.

Activitats

Joc És democràcia?

Preparem dos espais. En un hi posem una imatge de la Salam i en l'altre un signe d'interrogació.

Presentem petites situacions quotidianes i els infants han de decidir si s'apropen a la Salam perquè consideren que allò s'assembla a la democràcia o al signe d'interrogació si pensen que caldria canviar alguna cosa.

Per exemple:

- Al pati, un nen/a decideix sempre a què juga tot el grup.
- Volem decorar la sala i primer escoltem les idees de tothom.
- Un nen parla poc i ningú li pregunta què pensa.
- La majoria vol jugar a futbol, però pensem també què necessiten els infants que no hi volen jugar.
- Només poden decidir els nens i nenes més grans.
- Tenim poc material i pensem entre tots com compartir-lo.
- Algú proposa una idea diferent i l'escoltem abans de dir que no.
- Etc.

Construïm la flor de la democràcia

Finalment, podem crear una gran flor al mural del prat. **La construirem entre totes i tots**, de manera que la mateixa elaboració de la flor es converteixi en una petita experiència de participació.

Al centre hi posem la paraula **DEMOCRÀCIA** i cada pètal representa alguna cosa que els infants ja han experimentat al llarg de les activitats: escoltar, parlar, respectar, participar, arribar a acords, cuidar, no deixar ningú fora, etc.

Els infants poden participar activament en la construcció de la flor dibuixant i retallant els pètals, pintant-los, decorant-los amb diferents materials o fent un dibuix que representi cadascuna de les paraules. També podem repartir els pètals per parelles o petits grups i convidar-los a pensar com representarien aquella idea amb un dibuix, un símbol o una situació que hagin viscut durant les activitats.

Valoració

Per acabar, ens asseiem en rotllana, igual que fan els animals sota el roure:

- Quina cosa hauríem de fer perquè al nostre grup tothom tingui veu?
- Només fem democràcia quan votem?
- Els infants també podem fer democràcia? On podem practicar-la?

La democràcia no és només una paraula ni consisteix únicament a votar. **És una manera de viure juntes.**

Activitat 8. Transformem el nostre prat

Al conte, els animals aconseguïen transformar el prat perquè **passen de defensar individualment allò que vol cadascú a construir una solució compartida**. Ara proposem als infants fer el mateix amb el seu propi “prat”: l’esplai, el pati, el menjador, la plaça, el parc o algun altre espai compartit.

DESENVOLUPAMENT

Quin és el nostre prat?

Sortim a observar un espai proper que els infants facin servir habitualment. Hi ha alguna cosa del nostre “prat” que podríem millorar entre totes i tots?

Els infants poden buscar coses molt petites i assolibles:

- un racó del pati que podríem fer més agradable;
- tenir més plantes o flors;
- crear un espai tranquil;
- trobar una manera de compartir millor algun material;
- fer que els jocs de la ludoteca siguin més diversos;
- cuidar un espai del barri;
- posar menjadores o elements adequats per observar ocells;
- crear un racó per llegir;
- aconseguir que un espai sigui més acollidor per a tothom.

Tornem a la rotllana de la Salam i recuperem la ploma de l’activitat 5. Cada infant pot explicar una cosa que li agradaria millorar. A qui més hauríem d’escoltar? Potser l’espai també el fan servir altres infants, educadors/es, famílies o altres grups.

Decidim què podem fer

Quan tinguem diverses idees, podem intentar arribar primer a un acord.

Hi ha alguna proposta que ens pugui agradar a molts? Podem ajuntar dues idees? Podem modificar-ne alguna perquè hi càpiga més gent?

Només si no aconseguim decidir, votem. Cada infant pot col·locar una pedra, una fulla o un gomet al costat de la proposta que prefereix.

Votar també forma part de la democràcia, però la democràcia no comença quan votem. Ha començat molt abans, quan hem escoltat totes les idees.

I després de votar demanem als infants que pensin si la proposta escollida pot tenir en compte alguna cosa que necessitaven els que havien triat una altra opció.

Activitats

Mans a l'obra

Ara toca transformar realment alguna cosa. Per exemple, si decideixen crear un racó tranquil al pati:

- 1 Escullen entre tots i totes on serà.
- 2 Pregunten als altres infants què els agradaria trobar-hi.
- 3 Fan un dibuix o maqueta de com podria ser.
- 4 Decideixen quins materials necessiten.
- 5 Reparteixen petites responsabilitats.
- 6 El construeixen.
- 7 Expliquen a la resta de l'esplai què han fet i per què.

L'acció no ha de ser gran. Per a aquestes edats és molt més important que **puguin veure el resultat de la seva participació**.

Valoració

Per acabar, ens asseiem en rotllana, igual que fan els animals sota el roure:

- Què hem fet nosaltres que s'assembla al que van fer els animals?
- Hem aconseguit canviar alguna cosa?
- Quines altres coses podríem transformar entre totes i tots perquè siguin millors per a tothom?

Totes i tots, també els infants, **tenim capacitat per transformar les coses que ens envolten**. Quan ens escoltem, pensem en les necessitats dels altres i actuem buscant el bé de tothom, les nostres petites decisions poden millorar els espais que compartim.

La democràcia també és això. Descobrir que tenim veu i que, quan la posem en comú amb la dels altres, podem fer que el nostre esplai, el menjador, barri o qualsevol altre espai sigui una mica millor per a tothom.

Fundesplai
Fundació Catalana de l'Esplai

